

Motion till riksdagen

1988/89: So467

av Rosa Östh och Ulla Tillander (båda c)

Sjuksköterskornas arbetssituation

Sedan ett antal år tillbaka har det talats om kris i sjukvården. Det finns dessvärre ingenting som tyder på att situationen skulle vara på väg att förbättras. Det finns flera samverkande orsaker till det bekymmerslösa läget av vilka vi här vill begränsa oss till att beröra sjuksköterskornas situation.

Sjuksköterskornas kunnighet och kompetens är av helt avgörande betydelse för vårdens kvalitet och för att vårdarbetet skall bli effektivt. Vi ställer höga krav på våra sjuksköterskor och vi förväntar oss att de alltid skall ställa upp, villigt och lojalt. Fortfarande har vi tillgång till en sköterskekår som motsvarar våra högt ställda förväntningar. Vi kan emellertid inte utgå från att det kommer att förbli så i framtiden om vi inte omgående vidtar åtgärder för att förbättra sjuksköterskornas situation.

Utvecklingen på sjukvårdsområdet går mycket snabbt och har i en del avseenden varit odelat positiv. På såväl den tekniska som på läkemedelssidan har stora landvinningar gjorts. Det som emellertid betyder allra mest för människorna i vårdapparaten är att där finns kunnig personal som kan svara för omhändertagandet på ett mänskligt och kompetent sätt. Det är i det avseendet utvecklingens negativa sida kommer fram.

Det är inte alls ovanligt numera att man tvingas stänga vårdavdelningar på grund av brist på personal, oftast sjuksköterskor, också under vinterhalvåret. Detta leder i sin tur till växande vårdköer och till att människor tvingas till längre sjukskrivningsperioder. Det finns således inte bara ett mänskligt utan också i hög grad ett samhällsekonomiskt motiv för att förbättra situationen för en yrkesgrupp som har en nyckelposition i samhället. Enligt vår uppfattning måste statsmakterna i det här sammanhanget ha ett övergripande ansvar.

Det vi idag kan se är att många sjuksköterskor lämnar sitt yrke och söker sig till andra utkomstmöjligheter. För att fylla upp de vakanser som uppstår skulle vi behöva ett jämnt utflöde av nyutbildade sjuksköterskor.

Tyvärr har vi under ett antal år kunnat konstatera att intresset för vårdutbildning har svalnat. Flickorna söker sig i allt större utsträckning till andra yrkesområden och pojarna har inte alls i motsvarande grad sökt sig till vården.

Orsakerna till utvecklingen är givetvis flera. Den fokusering som har skett på problemen inom sjukvården, inte minst i våra massmedier, har säkert varit nödvändig för att medvetandegöra människor om en oroande utveckling. Samtidigt måste vi befara att den fått en negativ effekt.

Vårdarbetet uppfattas av många idag som tungt, tråkigt och otacksamt och därtill dåligt avlönat. I den nu pågående debatten är det nödvändigt att lyfta fram också de ljusa sidorna i vårdarbetet, den djupa tillfredsställelse ett väl förrättat värv bland hjälpbehövande människor kan ge yrkesutövarna.

För att vårdarbetet skall återfå en högre status och åter bli eftertraktat måste innehållet förändras. Det får inte vara så att man exempelvis som sjuksköterska känner att man aldrig räcker till eller hinner med som man skulle önska.

Det får inte vara så att man aldrig kan planera sin fritid eftersom man på grund av vikariebrist måste vara beredd att rycka in med kort varsel. Det får heller inte vara så att en allt för ofta återkommande helgtjänstgöring omöjliggör en normal samvaro med familjen.

Vi tror inte att vi i framtiden kommer att klara av uppgifterna inom sjukvården och äldreomsorgen om inte de anställda och i första hand sjuksköterskorna tillerkänns högre lön.

Som vi redan framhållit är emellertid också andra faktorer avgörande. Det behövs en organisation som ökar engagemanget i arbetet och som leder till att ansvarstagande och initiativförmåga uppmuntras. Det behövs fort- och vidareutbildning, bättre schemaläggning och allmänt arbetsmiljöförbättrande åtgärder.

Vi är medvetna om att flera landsting har tagit lovvärda initiativ för att förbättra situationen för vårdpersonalen, däribland försök med förkortad arbetstid. Det är angeläget att sådana initiativ uppmuntras och inte stoppas av centrala organ.

Något samlat grepp för att komma till rätta med personalproblemen inom sjukvården har fortfarande inte tagits från statsmakternas sida. Vi återkommer därför med vårt tidigare ställda krav på att en probleminventering sker och därefter ett åtgärdsprogram.

Hemställan

Med stöd av vad som i motionen anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att en probleminventering görs och att därefter ett åtgärdsprogram utarbetas vad gäller vårdområdet och där särskilt sjuksköterskornas situation beaktas.

Stockholm den 20 januari

Rosa Östh (c)

Ulla Tillander (c)